

6 De dame met de hoed

Alles aan Rika is anders

14 Oerkracht en kwetsbaarheid

Explosief werk van Rika, Paula en Julia

26 'Dit ben ik!'

En daar is helemaal niks mis mee, vindt Noortje Laan

40 Wonderlijke kunst

De onwerkelijke bloemen van fotograaf Elspeth Diederix

42 Made in Holland

Heel Nederland aan de groene thee

54 Aards paradijs

Voor elke kwaal een plantje

60 De mooiste taal van de wereld

Veer&Moon spreken in bloemen

-
6	Interview Rika Bieren
Experimenteren moet, mislukken mag	54	Gluren bij de burens
A. Vogel Tuinen
14	Flowerpower
Krachtige stukken van drie arrangeurs	58	Undercover
Bij Bloemen-Atelier Capri
in Sassenheim
26	Aanstormend talent
Noortje Laan doet het op háár manier	60	Veer&Moon
Spreken bloementaal
29	Trend
Bedenk 'ns wat zelf	62	FloraPodium
Zo word je een echte storyteller
30	Inspiratie september
Geloof, hoop en liefde (en smaak!)	64	Q&A
Is een goed verhaal inderdaad goed voor de verkoop?
40	Uit de kunst
Elspeth Diederix' wonderlijke bloemen	65	Woonplant van de maand
Phalaenopsis
42	De kweker
De Hollandse theeplanten van Johan Jansen	66	Humus
Ondernemersnieuws + Jan van der Horst
48	In de vergetelheid
Campanula en Celosia	74	Colofon + Column
Hitteplan van Inge
50	Renate Bloembindkunst in Bleiswijk
Allemaal kleine shopjes		

Elke dag Bloem&Blad!

Kijk op Facebook, Instagram en de website

Hoe materialen zich ontwikkelen nadat ze gedroogd zijn,
vindt Rika een van de mooiste dingen in haar werk.

A black and white photograph of a woman, Rika Bieren, wearing a dark top hat. She is looking towards the camera with a slight smile. She is holding a piece of paper with a sketch of a face. The background is blurred, showing what appears to be a workshop or studio with various objects.

Interview

'Iets wat
mislukt is,
vind ik juist
mooi'

Rika Bieren

De tuin rondom haar hoekhuis in Alblasterdam biedt een overdaad aan bloemen, planten en bladmateriaal waar Rika mee aan de slag kan.

R

Bijna alles aan bloemkunstenaar/meesterbinder RIKA BIEREN is bijzonder: niet alleen haar hoed, maar ook haar jeugd en vooral haar werk. In haar atelier maakt ze bloemenkaartjes en objecten met zelfgeplukte materialen: 'Ik experimenteer me suf en hou van imperfectie.'

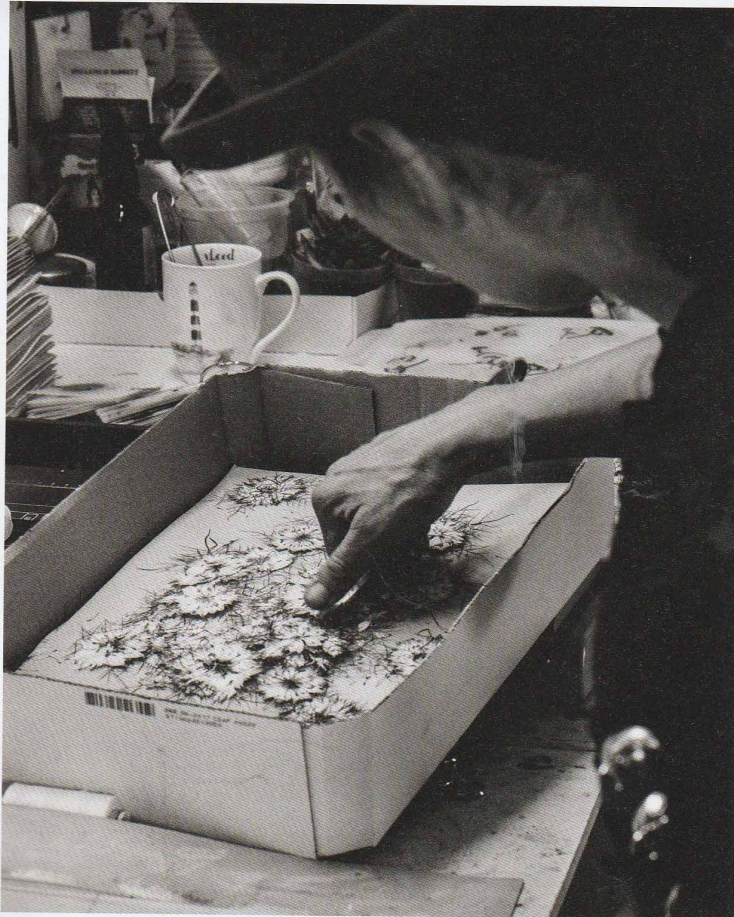
Tekst Cornéline Lanooy / Fotografie Inga Powilleit

De voor- en zijtuin van haar hoekhuis staan vol groene en bloeiende planten, waaronder varens, mos, *Bergenia*, *Malus*, *Stachys* en *Geranium*. In de achtertuin scharrelen twee kippen rond ('die hebben het mooiste leven van ons allemaal') en zorgt een dikke *Hederahaga* voor het gevoel dat je in een groene oase zit in plaats van in een woonwijk in Alblasterdam. Voor Rika Bieren (44) en haar man Ben is hun tuin ook een toevluchtsoord waar ze graag in vertoeven. 'Als het weer het toelaat, zitten we in de tuin. Van groen om me heen word ik blij, ik zou niet zonder kunnen. En daarnaast gebruik ik bijna alle materialen uit mijn tuin voor mijn eigen werk.'

We zitten in haar groene oase waar Rika koffie serveert. Vanuit de huiskamer klinkt metalmuziek. Met haar hoge hoed en donkere kleding is Rika een opvallende verschijning; ze praat veel – soms van de hak op de tak – en is openhartig en goedlachs. 'Hoe je hier een verhaal van gaat maken, is mij een raadsel', zegt ze. 'Maar ja, dat is dan weer jouw vak.' De hoed is een statement, vertelt ze. Sinds ze de muziek van Tom Petty leerde kennen,

werd ze verliefd op zijn hoed. Ze draagt 'm dagelijks, want zonder hoed vindt ze zichzelf saai. 'Hij maakt me herkenbaar; het is een soort zelfpromotie. De hoed hoort bij mij.'

Ze heeft net een expositie op het Art & Food festival *Fabrique Magnifique* in Veghel achter de rug, waar ze haar kunst heeft tentoongesteld. 'Ik vind het prettig om met andere kunstenaars samen te werken, ook met andere bloemisten en kwekers trouwens. Daardoor kom je verder. Daarom ben ik ook lid van verschillende studieclubs, zoals de meesterbindersclub uit de tijd toen we onze proeve deden bij docent Klaas Iedema in Houten. En samen met vijf andere bloemisten en mijn vaste fotografe Anja Lissenberg leg ik nu de laatste hand aan het boek *Verbonden in Afscheid*, waarin we bijzondere rouwarrangementen laten zien. Samen brainstormen - dat doe ik liever dan aan wedstrijden meedoen. Daar moet alles namelijk perfect zijn en ik hou meer van imperfectie. Bij mij mag iets ook mislukt zijn, dat vind ik juist mooi. Maar dat heb ik moeten leren hoor; loslaten is niet altijd makkelijk.'

Vertel.

'Een aantal jaar geleden ontwikkelde ik een allergie voor kerstgroen. Ik werd helemaal gek van de jeuk in mijn gezicht die opkwam in de periode voor kerst, en die ook nog eens gepaard ging met dikke ogen. De huisarts schreef prednison voor, maar daar werd ik beroerd van; ik hou ook niet van pillen slikken. Toen ben ik online naar hulp gaan zoeken en kwam ik terecht bij een kinesiologe. Zij checkt met spierspanning hoe mijn lichaam reageert op producten en stress, en heeft me grotendeels al van de allergie afgeholpen. Daarnaast heeft ze me geleerd de lat minder hoog te leggen. Ik moest altijd heel veel van mezelf, ben een perfectionist en wil het iedereen naar de zin maken. Zij heeft me geleerd om dingen los te laten en soms een stapje terug te doen. Ik hoef niet altijd meer de kar te trekken. Door haar heb ik meer zelfvertrouwen gekregen.'

De therapeute ontdekte ook dat de allergie niet 'zomaar' met kerst altijd erger werd. Niet alleen het kerstgroen maakte Rika ziek, ook de herinneringen aan haar overleden broer. 'Hij verongelukte toen hij veertien was, een paar dagen voor kerst. Hij fietste vlakbij ons huis in de sneeuw en werd geschept door een auto. Ik was toen twaalf. Ik dacht dat ik het had verwerkt, maar door de therapie kwam alles weer boven. Daarom geeft Kerstmis mij altijd een bedrukt gevoel.'

'Door bloemen met een strijkbout of gelatine te behandelen, ontstaan de meest prachtige vormen en kleuren'

Dat zal een enorme impact hebben gehad op jullie gezin.

'Vanaf die vreselijke dag hing er een soort donkere wolk over ons gezin. Ook de mensen om ons heen waren verdrietig, niemand durfde vrolijk te zijn. Pas toen vier jaar later mijn jongste broertje werd geboren – ik was toen zestien – kwam er weer vreugde bij ons binnen; de zon ging weer schijnen. Hij heeft zijn oudere broer nooit gekend, kent hem alleen uit onze verhalen, dat is best bijzonder.'

'Door de dood van mijn broer kreeg ik gevoel dat ik altijd haast had. Stel je voor dat ik morgen dood zou gaan... Daardoor werd ik onbewust heel hard voor mezelf, ik moest altijd doorgaan, de tijd was immers te kort. De kinesiologe heeft me geleerd dat dat helemaal niet hoeft en ik alle gevoelens mag toelaten. Ik mag ook verdrietig zijn.'

Rika werd 44 jaar geleden in het Brabantse Eerde geboren. Het gezin telde naast haar een oudere en jongere zus, de overleden tienerbroer en het nakomertje. Haar vader werkte bij de plantsoendienst van de gemeente als hovenier, moeder was huisvrouw. Twee heel creatieve mensen, Rika heeft het dus van geen vreemde. 'Eigenlijk is iedereen binnen ons gezin kunstzinnig: mijn jongste zus is hovenier, mijn oudste zus kan heel goed haken en mandala's tekenen en mijn broer is heel muzikaal. Hij heeft het conservatorium gedaan en speelt in allerlei bands.'

Ondanks het grote verdriet dat het gezin trof, vertelt Rika een goede jeugd te hebben gehad. 'Ik was altijd buiten te vinden, in de zandbank, op de skelter, in de natuur. Mijn vader leerde mij alles over planten en bloemen en we hielpen onze ouders mee op het land. Mijn moeder weckte de groente die mijn vader in de moestuin oogstte. Ze zijn nog altijd bezig in hun tuin en erg bij mijn werk betrokken. Als het even kan, ga ik elke zondag naar ze toen om bloemen te plukken. Mijn vader heeft in 1974 de lokale Dahliavereniging De Pompon mede opgericht; de Dahlia is dan ook een van mijn favoriete bloemen. Op 7, 8 en 9 september viert de Nederlandse Dahliavereniging haar honderdjarig bestaan in Zwaanshoek, waar ik allerlei toepassingen van de bloem ga laten zien. Zo ga ik glazen stolpen beplakken met bloemblaadjes, maak ik schaaltes van dahlia's en fotograaf Anja maakt prachtige close-ups die we tentoonstellen.'

Gedroogde en gestreken narcisbloemen behouden hun prachtige gele kleur.

Een van de kamers boven heeft Rika ingericht als atelier.
'Hier ben ik omringd door de meest prachtige materialen.'

Rozetten van gedroogde pioenen.

In je jeugd ontstond zeker ook je liefde voor bloemen en planten?

‘Die liefde hebben mijn ouders echt op mij overgebracht. Daarom heb ik ook gekozen voor de middelbare tuinbouwschool. Eigenlijk wilde ik hovenier worden, maar omdat ik het snel koud heb, koos ik voor de bloemenopleiding. Op mijn zestiende ging ik al het huis uit, op kamers in Nijmegen. Een ijverige leerling was ik niet hoor, haha ... Ik was meer op reis met mijn gratis ov-kaart dan dat ik zat te leren.’

‘Binnen ons gezin voelde ik me prettig, maar op school was ik altijd een buitenbeentje. Op de mavo waren mijn klasgenoten bezig met huisje-boompje-beestje en omdat ik zelf dat gevoel helemaal niet had, voelde ik me er niet thuis. Ze vonden me maar eigenwijs en tegendraads. Pas op de meesterbindersopleiding voelde ik me helemaal op mijn gemak. Daar leerde ik op andere manieren kijken naar bloemen en planten en ‘out of the box’ denken. Er ging een wereld voor me open. Daar werd ik echt verliefd op het vak. Jan Zijderveld van Tuincentrum Zijderveld in Alblasserdam, waar ik stageliep, spoorde me aan om deze opleiding te gaan volgen. Daar ben ik hem nog altijd dankbaar voor.’

Vanaf haar achttiende is Rika al samen met haar man Ben. ‘Omdat hij huisman is, kan ik mij geheel wijden aan mijn werk. Ik werk vier dagen bij Flora Calendula in

‘Ontdekken van dingen vind ik belangrijker dan veel geld verdienen’

Dordrecht en de overige tijd besteed ik aan mijn kunstobjecten, maak ik bloemenkaartjes die ik aan een aantal bloemisten verkoop en experimenteer ik me suf in mijn atelier. We hebben geen kinderen; een bewuste keuze omdat we ons vrij willen voelen, zonder veel verplichtingen. We doen ook al jaren aan mantelzorg. De 93-jarige moeder van Ben woont twee huizen verderop en we zorgen voor haar. We hebben het goed samen en zijn graag thuis.’

Waarmee experimenteer je zoal in je atelier?

‘Ik ben altijd aan het verzamelen in de tuin en tijdens wandelingen pluk ik allerlei materialen. Die droog en strijk ik tussen bakpapier om te gebruiken voor mijn bloemenkaartjes en kunst. Door de materialen op verschillende manieren te behandelen, bijvoorbeeld met de strijkbout of met gelatine, ontdek ik hoe ze zich ontwikkelen. Zo ontstaan de meest prachtige vormen en kleuren met materialen die helemaal niets kosten. Verse blaadjes vind ik vaak te recht, gedroogde exemplaren zijn mooier. Ik sta er nog elke dag versteld van welke vormen en kleuren gedroogde materialen aan kunnen nemen. Ik weet nooit helemaal zeker hoe het zich gedraagt. Ik heb hier een boek vol met testjes liggen en kijk daar graag in. Het ontdekken van dingen vind ik belangrijker dan veel geld verdienen, maar ik snap ook wel dat dat anders is als je een gezin hebt en winkelhuur moet betalen. Maar toch zou ik iedereen willen aanraden om te proberen met andere ogen naar je bloemen en planten te kijken. Dan ontstaan vaak de mooiste en meest creatieve uitingen.’

rikabloemkunst.nl

TIP VAN RIKA

Zoek de samenwerking met collega's, kwekers, docenten, kunstenaars en andere branches. Je kunt zoveel van elkaar leren wat je kunt gebruiken voor je eigen onderneming. Momenteel ben ik samen met Maud van der Broek van het Wellant College Dordrecht bezig een studieclub op te zetten, waarin we bovengenoemde groepen samenbrengen. En het leuke is dat kwekers ons sponsoren met hun producten, omdat ze het interessant vinden om te zien wat wij ervan maken. Ik geloof echt in de kracht van samenwerken.

Puur natuur

Met slechts twee materialen maakte Rika deze schikking die daardoor juist enorm veel kracht uitstraalt. 'De vorm van het blad vind ik prachtig, net als de kleuren. Ook gedroogd is het heel goed te gebruiken.' De stomp met narcissen maakte ze ook zelf. Van de narcissen knipte ze 'kop en kont' af en de bloemen legde ze tussen bakpapier. Met het strijkijzer streek ze ze plat en vervolgens legde ze de bloempjes op de vaas - door hun eigen vocht blijven ze plakken. 'Ik doe dit op een stomp die ik over een vaas plaats, zodat de stomp schoon blijft.'

Maken 2 minuten (stomp: klein uurtje)
Nodig *Darmera peltata* * Kniphofia
* glazen vaas * stomp met narcissen

Flowerpower

'Wat betekent kracht?' vroegen we drie bloemisten. Voor de één zit het 'm in de vorm, voor de ander in de kwetsbaarheid van bloemen.

RIKA BIEREN wordt blij van kleine beschadigingen: 'In de natuur is nou eenmaal niet alles perfect. Net als bij mensen.'

Tekst Cornéline Lanooy / Fotografie Rein Janssen

Bloem&Blad september 2018

De vorm en de karaktereigenschappen van de materialen waarmee Rika Bieren (44) werkt, zijn het uitgangspunt van haar bloemwerk, zoals ze ook in het interview op pagina 6 vertelt. 'Bloemvormen stralen voor mij kracht uit, bijvoorbeeld de Dahlia en Kniphofia. Maar ook kleinere materialen kunnen een prachtige vorm hebben.' Rika werkt bij Flora Calendula in Dordrecht en heeft daarnaast haar eigen atelier Rika Bloemkunsten in haar woonplaats Alblasserdam. Ze ontwerpt en maakt bloemkaartjes die ze aan collega's verkoopt en exposeert haar plantaardige kunst. De combinatie van de bloemenwinkel en het kunstenaarschap vindt ze ideaal. 'Ik pluk de vruchten van beide; in de winkel heb ik veel contact met klanten, in mijn kunst kan ik mijn persoonlijke creativiteit kwijt.'

mooiste vormen. En soms is het totaal anders dan ik had verwacht, maar dat vind ik juist leuk. Dan komt mijn creativiteit van pas en ga ik kijken of ik er toch nog iets van kan maken. Ook hou ik van kleine beschadigingen op bloemen of bladeren, omdat het in de natuur nou eenmaal allemaal niet perfect is. Eigenlijk net als bij mensen.'

Dahlia's hebben een streepje voor bij Rika, omdat haar vader 44 jaar geleden Dahliavereniging De Pompon in Eerde mede heeft opgericht. 'Daar komen nog steeds elke woensdag liefhebbers hun dahlia's verzorgen waarbij onder andere mijn vader advies geeft. Deze dahlia's neem ik elke zondagavond mee om ze in de winkel in Dordrecht te verkopen. Zo steunen we de vereniging een beetje en kunnen ze sparen om leuke dingen te kunnen doen, zoals workshops bloemschikken.' ✿

Voor de Dahliavereniging

Rika werkt het liefst met bloemen en planten uit de natuur. In haar tuin bloeien en groeien veel verschillende soorten en ook tijdens de vele wandelingen die ze maakt, plukt ze onderweg van alles. Ze behandelt het materiaal op diverse manieren, zoals drogen en strijken, en kijkt dan hoe het materiaal zich ontwikkelt. 'Zo ontstaan vaak de

✿ TIP VAN RIKA

Leer opnieuw kijken naar wat je lelijk vindt.

✿ rikabloemkunst.nl

Tuinboeket

In haar boeket combineerde Rika materialen uit haar eigen tuin en uit die van haar ouders in Brabant. 'De dahlia's, judaspenning en dille komen uit hun tuin. Ik ga het liefst elke week naar mijn ouders om bloemen te plukken.' De hoes om de vaas met geplastificeerde amaryllisbloemblaadjes maakte Rika zelf. 'Dit is een van de vele testen die zijn afgekeurd. Ik had een verkeerd binnenvel gebruikt. Deze neemt te makkelijk water op, zodat er vlekken ontstaan.'

Maken 10 minuten

Nodig Anemone nemorosa * Anethum graveolens * Buddleja * Campsis * Crocosmia * Dahlia 'Crème de Cassis' * Dahlia 'Mondeo' * Dahlia 'Santa Claus' * Lunaria annua * Macleaya * Physocarpus * Rumex * glazen vaas * kunststof hoes met gedroogde Hippeastrum

Less is more

De kracht van één bloemvorm komt duidelijk naar voren in dit eenvoudig te maken rouwarrangementje. 'De Dahlia heb ik in een stukje steekschuim gestoken in een theelichtje; het kruisje heb ik gemaakt van schapengaas. Hoe simpel en krachtig kan iets zijn. De witte bloem contrasteert mooi met het donkere kruisje. Maak je meer van dit soort arrangementjes, dan kunnen ze ook bij elkaar op een tafel staan of op de kist.'

Maken 5 minuten

Nodig Dahlia 'Eveline'

* steekschuim * waxinelichthouder
* schapengaas

p. 42 Theeplanter Johan Jansen

p. 6 Bloemist en kunstenaar Rika Bieren

p. 49 Celosia 'Deep Purple'

p. 14 Men oogkracht tot kwetsbaarheid: krachtwerk van Rika, Julia en Peina

p. 30 Inspiratie september

p. 26 Aanstormend talent Noortje Laan